

Päevakava

08:45–09:15 Kogunemine ja tervituskohv

09:15–09:25 Avasõnad (asekantsler Harry Liiv (KeM))

09:25–10:00 Sissejuhatus ja õhusaasteainete vähendamise programmi tutvustus (Riina Maruštšak (KeM); Marek Maasikmets (EKUK))

10:00–11:30 Valdkondlike stsenaariumite ja meetmete tutvustus (valdkondlike töörühmade juhid (EKUK))

11:30–12:00 KSH aruande tutvustus (Karl Kupits (AS Maves))

12:00–12:15 Kokkuvõte (Riina Maruštšak (KeM))

KESKKONNAMINISTEERIUM

Õhusaasteainete vähendamise programm

Riina Maruštšak

Välisõhu ja kiirgusosakond
Keskkonnaministeerium

05.03.2019

Puhas õhk on elu aluseks

Euroopa puhta õhu pakett

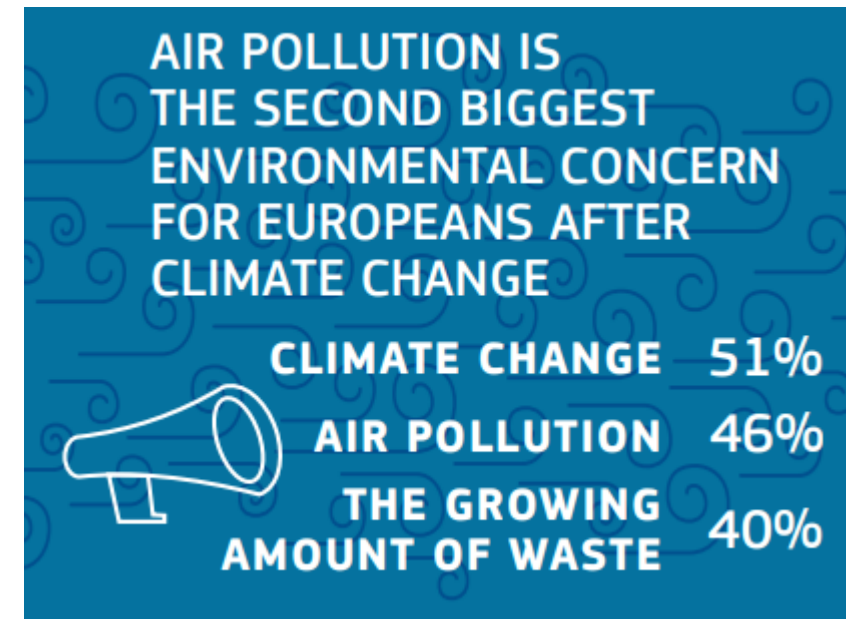
Eesmärk: vähendada õhusaaste kahjulikku **mõju inimese tervisele 40%** (võrreldes 2005. a tasemega), õhukvaliteedi lähenemine **WHO soovitatud tasemetele**

Koosneb:

- Piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni hapestumise, eutrofeerumise ja troposfääriosooni vähendamise protokoll 2012. aasta muudatus (ehk *Göteborgi protokoll*);
- teatis „Euroopa puhta õhu programm“;
- keskmise võimsusega põletusseadmete direktiiv;
- **teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamise direktiiv** (ehk NEC-direktiiv).

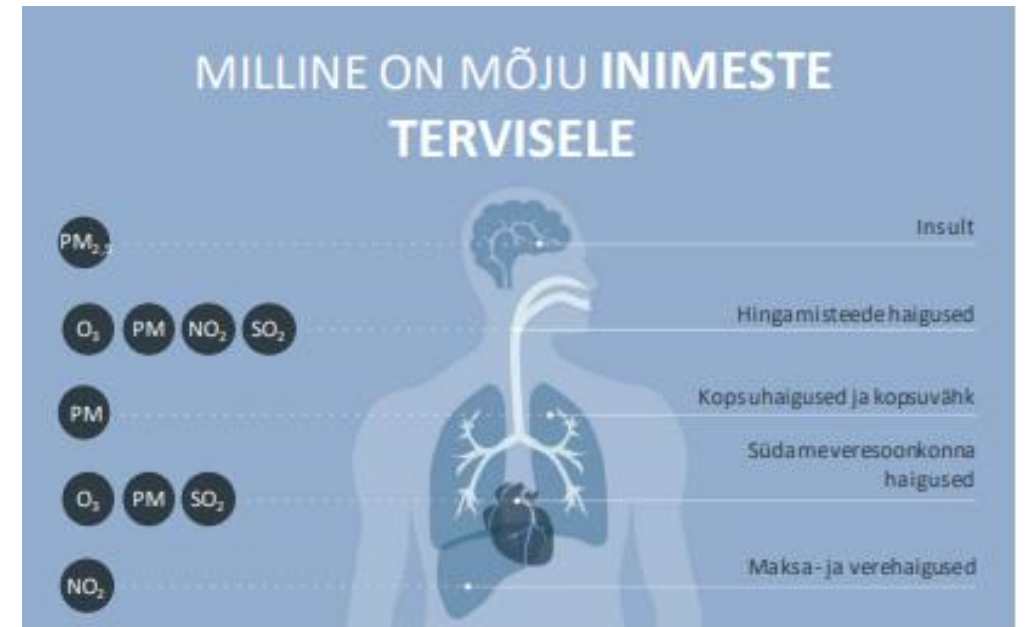
400 000 premature deaths in the EU every year are linked to air pollution.

Allikas: European Commission "Clean Air For All" Factsheet. 2016

Õhukvaliteedi seire

- Õhukvaliteedi direktiiv
 - 13 saasteainet, sh SO₂, NO₂, PM, O₃
- Riiklik seire (kokku 9 seirejaama)
 - 3 taustajaama
 - 6 linnajaama
 - Tallinn – Kesklinn, Põhja-Tallinn, Õismäe
 - Kohtla-Järve
 - Tartu
 - Narva

Allikas: Euroopa Kontrollikoda „Eriaruanne. Õhusaaste: meie tervis ei ole veel piisavalt kaitstud“. 2018

Õhusaaste tase

Pollutant	EU reference value ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Exposure estimate (%)	WHO air quality guideline ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Exposure estimate (%)
PM _{2.5}	Year (25)	6–8	Year (10)	74–85
PM ₁₀	Day (50)	13–19	Year (20)	42–52
O ₃	8-hour (120)	7–30	8-hour (100)	95–98
NO ₂	Year (40)	7–8	Year (40)	7–8
BaP	Year (1 ng/m ³)	20–24	Year (0.12 ng/m ³)	85–90
SO ₂	Day (125)	< 1	Day (20)	21–38

Colour coding:	< 5%	5–50%	50–75%	> 75%
----------------	------	-------	--------	-------

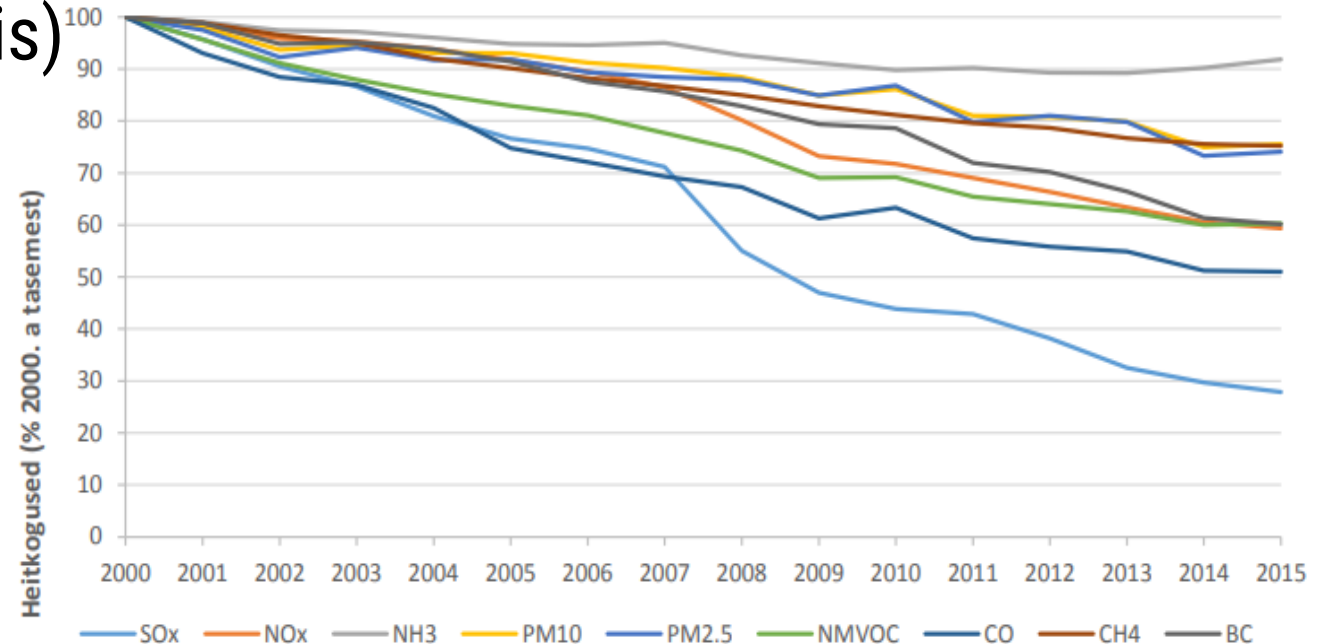
Allikas: European Environmental Agency „Air Quality in Europe – 2018 report“

Õhukvaliteedi direktiivi ülevaatus nn *Fitness Check* –
õhukvaliteedi piirväärtuste karmimaks muutmine?

NEC-direktiiv

- **SO₂, NO_x, LOÜ, PM_{2,5}** ja **NH₃** heitkoguste vähendamise kohustused aastateks 2020 ja 2030 (võrreldes 2005. a tasemega)
- Teatavate õhusaasteainete heitkoguste vähendamise programm aastateks 2020–2030 (ehk **õhusaasteainete vähendamise programm**)
- Ammoniaagijuhend (2019. a sügis)
- Ökosüsteemide seire nõuded
- Aruandlus

Õhusaasteainete vähendamise programm

- Kooskõla arengukavadega
 - Energiamaajanduse arengukava aastani 2030 (ENMAK 2030)
 - Eesti Kliimapoliitika põhialused aastani 2050 (KPP 2050)

EL-i suund: Õhu-, energia- ja kliimapoliitika kooskõla

- Programm = edasised arengud
 - Potentsiaalsed meetmed
 - Poliitika soovitusel

Rakendamine asjaomaste sektorite arengukavade kaudu (TAK2030, ÜPP 2021+,...)

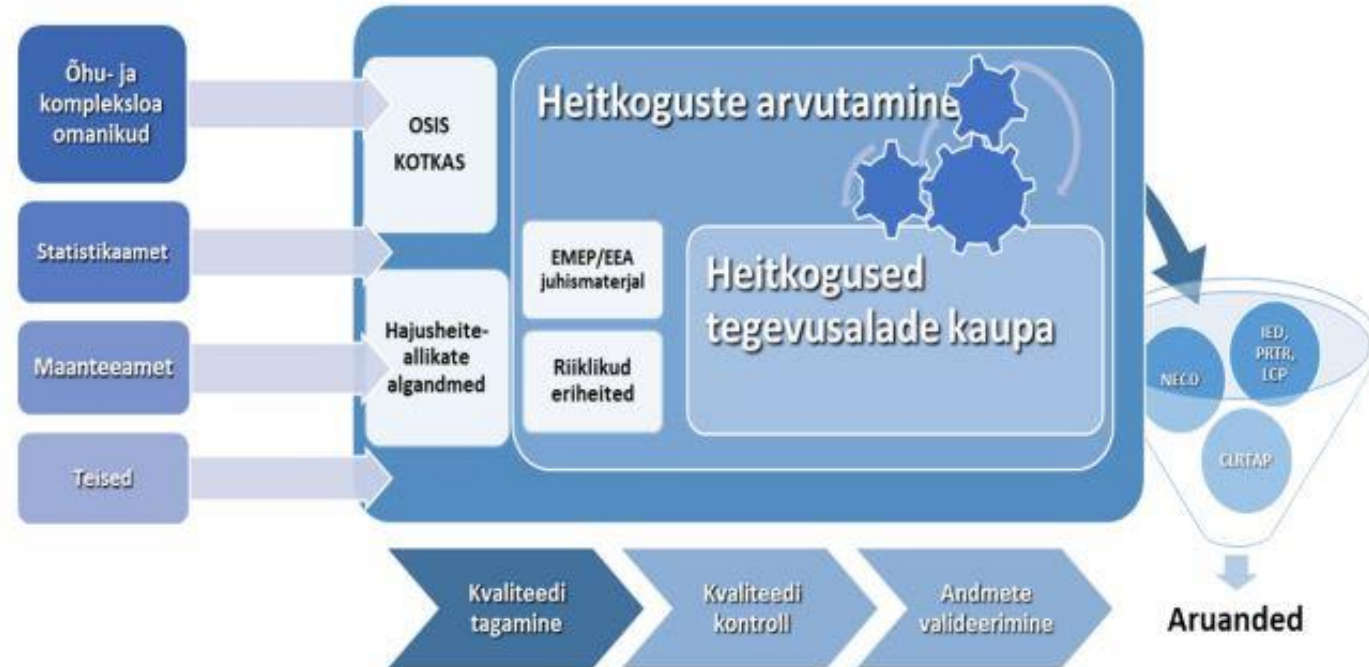
Mis edasi? (1)

- Avalik konsultatsioon ja kooskõlastamine
- Kinnitamine keskkonnaministri käskkirjaga
- Esitamine Euroopa Komisjonile **1. aprilliks 2019. a**
- Aruandlus
 - Iga-aastased heitkoguste inventuuri aruanded
 - Iga 2 aasta tagant heitkoguste prognoosid

EK poolt riiklike eesmärkide saavutamise hindamine

- Programmi uuendamine iga 4 aasta tagant
 - *Täiendavate meetmete vajalikkus?*

Mis edasi? (2)

Oluline sisendandmete kvaliteet: ülehindamine = kõrgemad kulud

Keskkonnamõjude hindamine

- Algatatud õhusaasteainete vähendamise programmi keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) 28.03.2018
- KSH programmi avalik väljapanek ja arutelu – juuni 2018
- KSH aruande avalik väljapanek ja arutelu – märts 2019

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!

Riina Maruštšak

riina.marustsak@envir.ee